

Locatie Graafsedijk 19, Beers NB

Aardkundig advies gemeente Land van Cuijk

Datum: 30 januari 2025

Omschrijving: het realiseren van erfverharding op diverse locaties

Plan datum en/of zaaknummer: Z2023-00004058

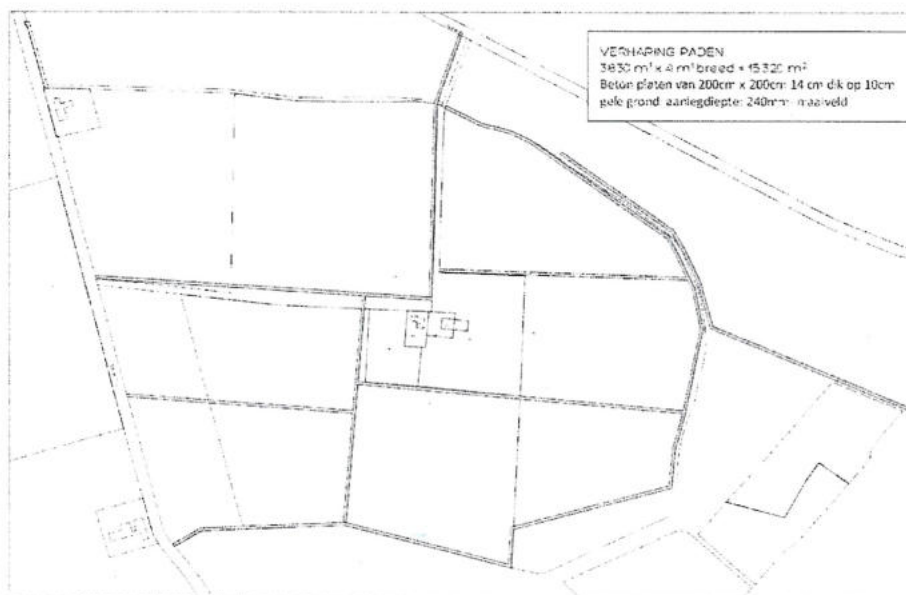
Ter attentie van: Team Ondersteuning Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving – G. Lucas

Afzender: Team ruimtelijke ontwikkeling – M. Brugman

1. Aanvraag:

De aanvrager wil op meerdere locaties rondom Graafsedijk 19, Beers NB betonpaden realiseren ten behoeve van agrarische activiteiten (boomkwekerij). De verharding moet onder andere voorkomen dat de machines voor het boomonderhoud de openbare weg gebruiken, zodat er geen modder meer op de openbare weg komt te liggen. De locaties zijn weergegeven op onderstaande kaartbeeld. Op de locaties zijn de volgende werken en werkzaamheden gewenst:

- a. Aanleggen van 4 m brede verharding in de vorm van prefab beton elementen van 0,14 m diep, 2 m breed en 2 m lang, liggend op 0,1 m gele grond en met een oppervlakte van meer dan 100 m² (totaal 15.320 m²).
- b. De totale constructie is 0,24 m dik en wordt ingegraven waarbij de bovenzijde gelijk zal liggen aan het bestaande maaiveld.

Bezoekadres
Louis Jansenplein 1
5431 BV Cuijk

Postbus 7
5360 AA Grave
T 0485 654 000
landvancuijk.nl

2. Omgevingsplan en overige ruimtelijke besluiten:

Ter plaatse van de locaties zijn de onderstaande ruimtelijke besluiten inhoudelijk relevant voor het onderdeel 'aardkundige waarden':

- a. Omgevingsplan gemeente Land van Cuijk (gemeente vanaf 01-01-2024), waarbinnen:
 - a. Buitengebied 2010 (vastgesteld 19-09-2011).

Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden – aardkundig waardevol gebied' mag geen onevenredige afbreuk worden gedaan aan de aanwezige aardkundige waarden. Alle locaties liggen binnen deze aanduiding, waarbij het maaiveld meer dan 0,20 m diep wordt gewijzigd en over meer dan 100 m² wordt gewijzigd en verhard.

3. Werkwijze beoordeling toelaatbaarheid

Het verlenen van de omgevingsvergunning is slechts toelaatbaar, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de in de bestemmingsomschrijving genoemde aardkundige waarden. In onze gemeente zijn naast de regels in het Omgevingsplan geen aanvullende beleidsregels in werking voor de analyse, beoordeling en omgang met de aanwezige aardkundige waarden. De beoordeling van de toelaatbaarheid vindt daarom per geval plaats. Daarbij wordt onder andere gebruik gemaakt van de volgende informatiebronnen:

1. Aardkundig Waardevolle Gebiedenkaart Noord-Brabant met bijbehorende gebiedsbeschrijvingen
<https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-landschap/brabantse-landschappen/aardkundig-waardevolle-gebieden/>
2. Archeologiebeleid. Aardkundige kaart met archeologische (basis)informatie, behorend bij RAAP-rapport 6589, kaartbijlage 1.
3. COOK (gemeentelijke geoviewer)
4. Actuele Hoogtekaart Nederland www.ahn.nl
5. Aardkundig erfgoed | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
https://kennis.cultureelerfgoed.nl/index.php/Thema/Aardkundig_erfgoed
6. <https://bodemdata.nl>
7. <https://www.dinoloket.nl>
8. Geopark Peelhorst + Maasvallei in oprichting
<https://peelhorstenmaasvallei.nl>
9. Georegister provincie Noord-Brabant <https://georegister.brabant.nl>
10. Geomorfologische kaart <https://arcgis.com>

4. Afweging toelaatbaarheid

4.1 Algemeen

Deze toetsing aan eventuele onevenredige afbreuk van aardkundige waarden door de aanleg van betonpaden, geeft geen oordeel over het totaal aan oppervlakteverharding dat wordt aangelegd (1,5 ha. = gemiddeld agrarisch bouwvlak). Oppervlakteverharding heeft niet per definitie een negatieve invloed op aanwezige aardkundige waarden. Afhankelijk van de specifieke situatie kan de aanleg van oppervlakteverharding wel tot onevenredige afbreuk van aardkundige waarden leiden.

4.2 Algemene beschrijving aanwezige aardkundige waarden

De locaties liggen in het aardkundig waardevolle gebied 'Maasterrassen, Land van Cuijk'. Dit zeer grote gebied bevat een groot aantal in het landschap goed zichtbare reliëfvormen sinds het einde van de laatste ijstijd opgebouwd door de Maas: oude Maasgeulen en platen, afgesneden Maasmeanders, rivierterraswanden, en de huidige overstromingsvlakte.

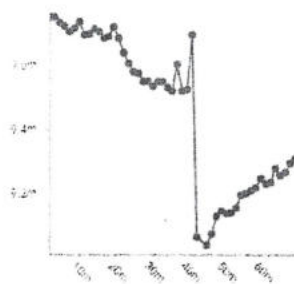
Bijna alle opvallende reliëfvormen in dit gebied hebben rechtstreeks of onrechtstreeks met de geschiedenis van de Maas vanaf de laatste ijstijd (Weichselien) te maken. Deze rivier heeft talrijke sporen van haar ontwikkeling in het landschap achtergelaten. In de hoogste delen van het gebied, meestal het verst van de huidige Maas af, zijn geulen en platen achtergebleven van de Maas als verwilderde rivier uit een late fase van de laatste ijstijd. Deze zijn duidelijk zichtbaar in het gebied tussen Gassel, Cuijk en Haps. Meer gedetailleerde informatie is te vinden in de bijlage Kaartmateriaal, afb. 1 t/m 6.

5.2 Betonpaden op terrasrestrug en terraswelling

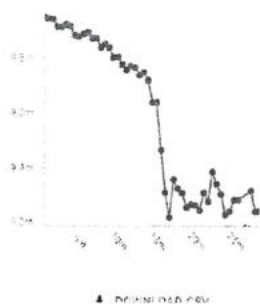
Het merendeel van de aangevraagde betonpaden liggen op de hoger gelegen terrasrestrug en terraswelling. De betonpaden die *haaks* liggen op de restgeulen leiden niet tot een onevenredige afbreuk van het aanwezige reliëf of de bodemopbouw. Die betonpaden lopen met de glooiing mee.

De betonpaden die parallel aan de restgeul liggen, leiden niet tot aantasting van de restgeul zelf, maar mogelijk wel tot de aflopende helling van terraswelling naar restgeul. Die betonpaden zullen waarschijnlijk waterpas worden gelegd, waarvoor de hellinggraad moet worden aangepast. Daarmee gaat reliëf verloren. Op basis van de Actuele Hoogtekaart Nederland is de hellinggraad *aan de zijde van de terraswelling* echter verwaarloosbaar (afb. 7, hellingprofielen 1, 2 en 3). Ook deze paden zijn daarom acceptabel. Op de verzamelkaart (afb. 8) zijn de besproken betonpaden met *groen* ingetekend.

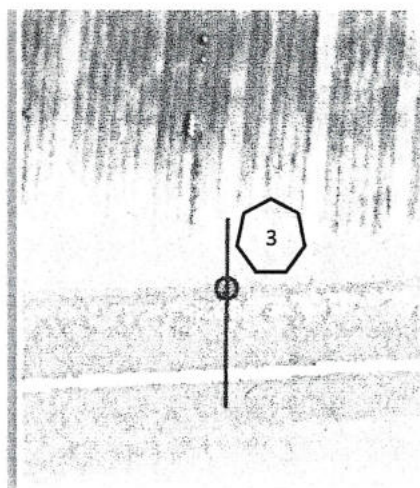
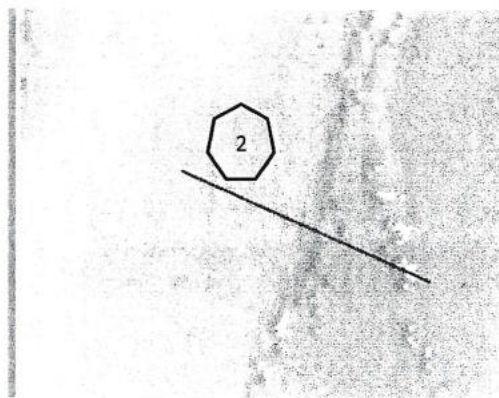
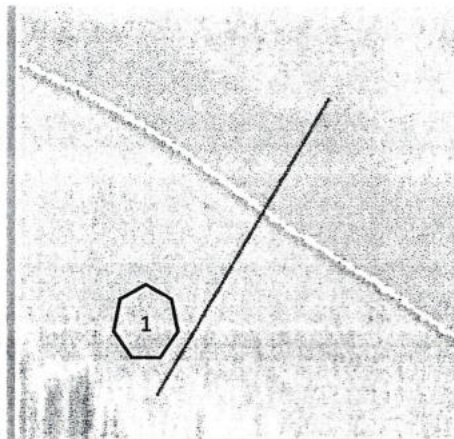
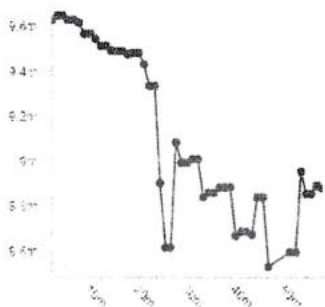
Hoogte profiel in m NAP

Hoogte profiel in m NAP

Hoogte profiel in m NAP

Afbeelding 7.

1) Hellingprofiel aan de noordzijde van de terraswelling.

2) Hellingprofiel aan de oostzijde van de terraswelling.

3) Hellingprofiel aan de zuidzijde van de terraswelling.

AHN4-DTM (2020). In deze dynamische schaal is loopt de hoogte af volgens bruin – geel – groen – blauw.

Bron:
<https://www.ahn.nl/>

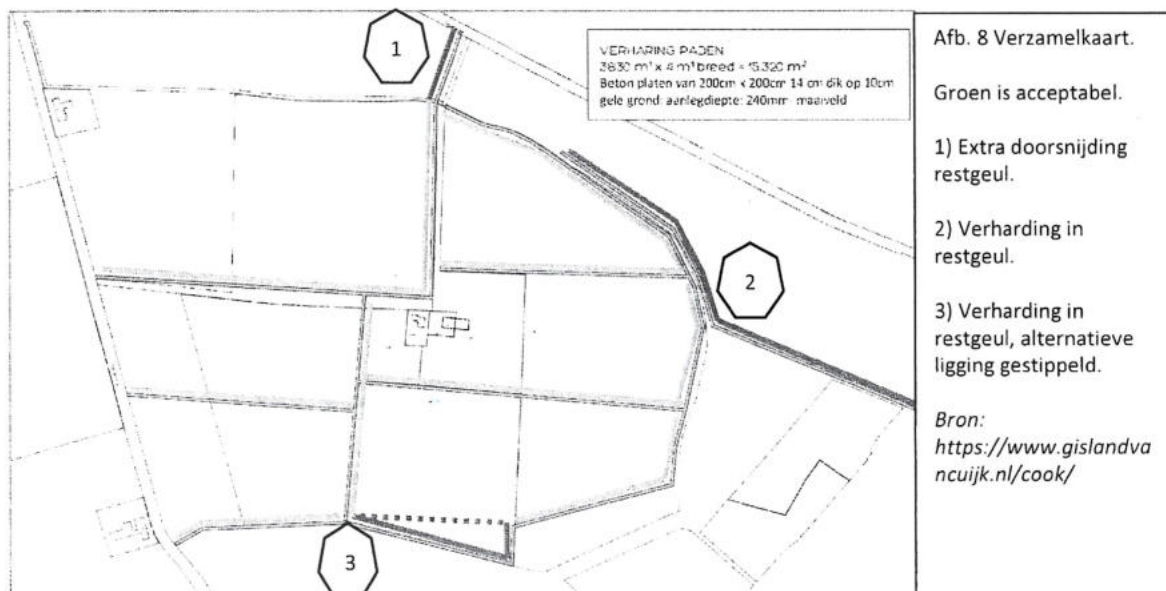
5.3 Betonpaden in restgeulen

De betonpaden gelegen in de restgeulen leiden wel tot een onevenredige aantasting van de aanwezige aardkundige waarden. De met rood aangegeven betonpaden liggen in de restgeulen en zijn per definitie ongewenst.

In de bij de Omgevingsverordening Noord-Brabant behorende gebiedsbeschrijving van het 'Aardkundig waardevolle gebied van de Maasterrassen en het Land van Cuijk (39)' zijn de oude (rest-)geulpatronen met geulen en platen, en het microreliëf van kleinere geulen benoemd als te beschermen aardkundige waarden. De restgeulen zijn langgerekt en in oppervlak kleiner dan de terraswelling en terrasrestrug. Het zijn de laagst gelegen gronden met een bodemopbouw die meer vocht in de bodem vasthoudt. Door de beperkte en specifieke aard en omvang van de restgeulen zijn ze gevoelig voor 'afknabbelen', doorsnijden en egaliseren.

Aangezien de betonpaden permanent worden aangevraagd, ontstaat in de restgeulen een ongewenste, extra verharding van ongeveer 3.840 m² (960x4), wat 38 maal zoveel is als de bovengrens van 100 m² voor vergunningvrije oppervlakteverharding volgens het Omgevingsplan. Het is tevens denkbaar dat de restgeulen in de toekomst een belangrijker rol krijgen bij waterhuishoudkundige (klimaat)oplossingen, al dan niet in samenhang met de versterking van (natte) ecologische verbindingen. Niet noodzakelijke doorsnijdingen en verhardingen kunnen het bereiken van dergelijke doelen in de toekomst frustreren.

Het meest noordelijk gelegen betonpad (afb. 8, verzamelkaart, 1) leidt tot een verdubbeling van de doorsnijding van de aanwezige restgeul. Er ligt al een goede weg/uitrit die aansluit op het netwerk van 'groene' betonpaden. Een verdere doorsnijding van de restgeul is overbodig.

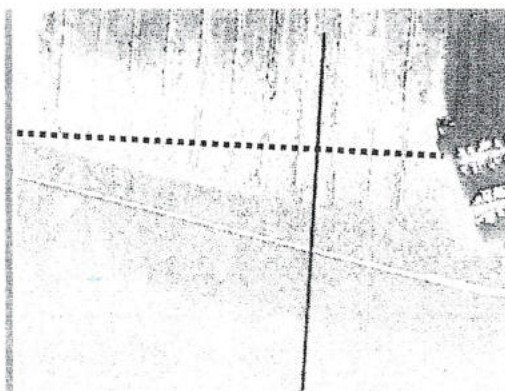
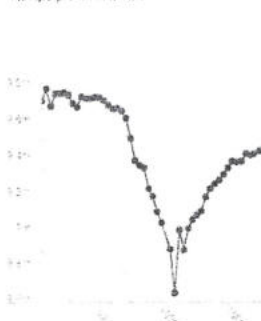
De betonpaden aan de westzijde (afb. 8, verzamelkaart, 2) zijn al in een eerder advies negatief beoordeeld (Z2024-00003301 / 29-11-2024). De verharding aan de zuidzijde van het perceel (Cuijk N 214) komt volledig in een geul te liggen. Het is ongewenst om kunstmatige ingrepen te doen in een geul. In de geul (op de perceelgrens) ligt een B-watergang (schouwsloot) van het Waterschap Aa en Maas die afwatert op een A-watergang. De geul heeft in zoverre een actieve rol in het hydrologische proces van het geulenpatroon. Dit dient eerder benadrukt dan kunstmatig 'opgelost' te worden. Op het perceel ten zuiden van de B-watergang ligt bijvoorbeeld een poel met vochtminnende houtgewassen in de geul. Het zuidelijke perceel verder naar het westen ligt op een terraswelling en is hoger gelegen. De geul – met de geplande verharding – loopt daar omheen.

De bodemstructuur van de geul leent zich niet voor bepaalde machines die op boomkwekerijen worden gebruikt. Het niet geschikt zijn van deze machines voor vochtige bodemomstandigheden¹ is geen reden om de aanwezige aardkundige waarden van de geul aan te tasten. Machines kunnen worden aangepast, de bomen hoeven niet tot in de geul te staan (waardoor de machines in de geul moeten draaien) en het gehele perceel kan vanaf de aangevraagde verharding langs de Graafsedijk en Millseweg worden bereikt.

De uitvoering en ligging van de verharding leidt langs de gehele zuidelijke perceelgrens tot een onevenredige afbreuk van de aanwezige aardkundige waarde, zijnde een geul met een actieve hydrologische functie. Er zijn voldoende mogelijkheden voor een volwaardige bedrijfsvoering zonder verharding langs de zuidelijke perceelgrens. De geul dient vrij te blijven van kunstmatige ingrepen zoals verhardingen.

De betonpaden aan de zuidzijde (afb. 8, verzamelkaart, 3) liggen eveneens in de restgeul: de argumenten zijn hetzelfde als aan de westzijde. Als alternatief wordt meegegeven om het betonpad verder naar het noorden te verschuiven waardoor deze op de terraswelling komt te liggen (afb. 9, rood gestippeld).

Hoogteprofiel in de NMF

9) Alternatieve ligging betonpad zuidzijde buiten restgeul.

AHN5-DTM (2024). In deze dynamische schaal is loopt de hoogte af volgens bruin – geel – groen – blauw.

Bron:
<https://www.ahn.nl/>

¹ Restgeulen grondtrap IIIa (GHG <25 cm-mv) / terraswelling grondtrap VIb (GHG 40-80 cm-mv).

6. Conclusie en advies:

Op basis van het voorafgaande leiden de aangevraagde activiteiten weliswaar tot een afbreuk, maar niet tot een *onevenredige* afbreuk van de aanwezige aardkundige waarden ter plaatse van:

1. De groen aangegeven betonpaden op afb. 8, Verzamelkaart;
2. Het rood gestippelde alternatief op afb. 8, Verzamelkaart.

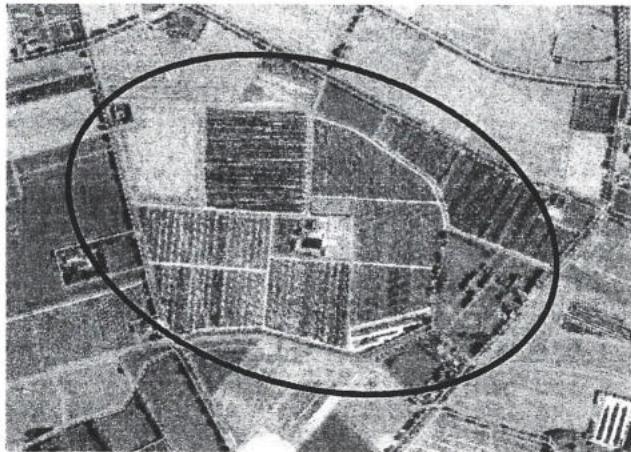
Voor deze locatie wordt geadviseerd een omgevingsvergunning te verlenen.

Er is wel sprake van *onevenredige* afbreuk ter plaatse van:

3. De rood, met nrs. 1, 2 en 3 aangegeven betonpaden op afb. 8 Verzamelkaart.

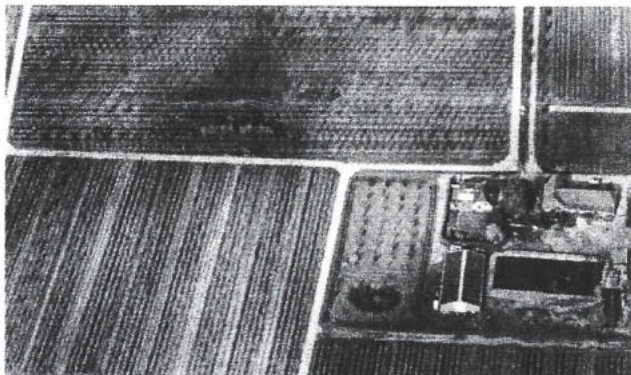
Voor deze locatie wordt geadviseerd geen omgevingsvergunning te verlenen.

BIJLAGE KAARTMATERIAAL

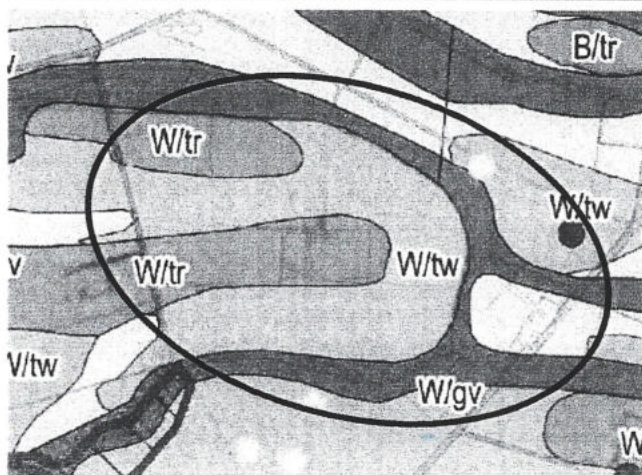
1) Luchtfoto met locaties betonpaden in de zwarte cirkel.

Bron:
<https://www.gislandvancuijk.nl/cook/>

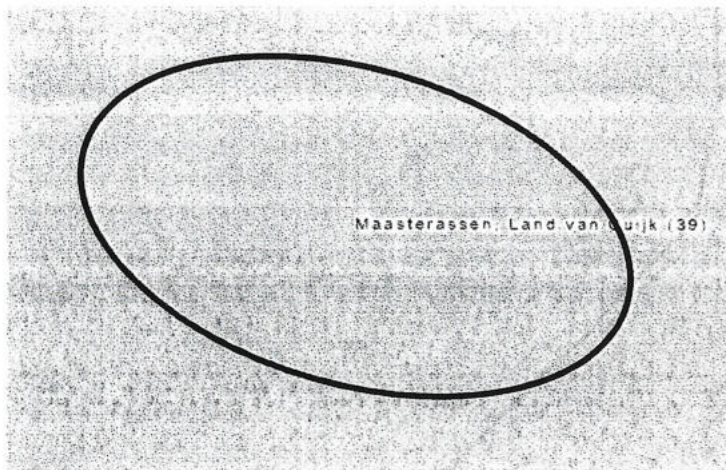
2) Obliquefoto met enkele van de (reeds aangelegde) betonpaden.

Bron:
<https://www.gislandvancuijk.nl/cook/>

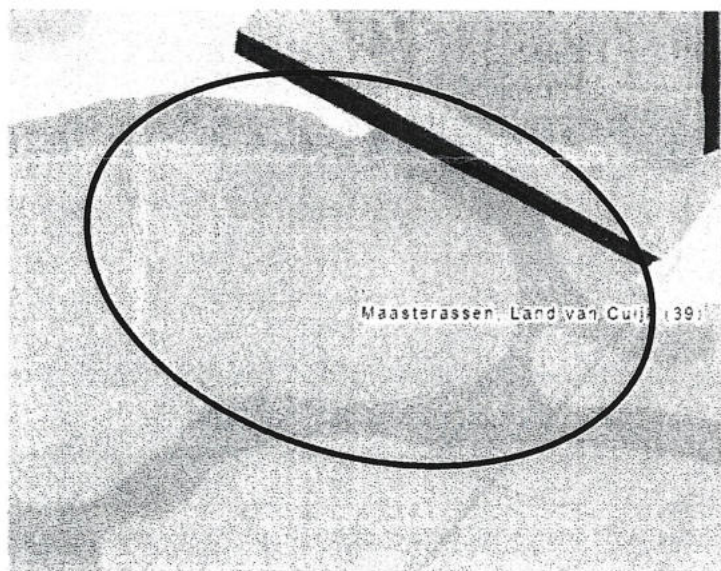
3) W/gv = geul van vlechtende rivier (paars)
W/tr = terrasrestrug (donkergroen)
W/tw = terraswelling (middengroen)
W/tv = terrasvlakte (lichtgroen)

Bron: Archeologiebeleid.
Aardkundige kaart met archeologische (basis)informatie, behorend bij RAAP-rapport 6589, kaartbijlage 1

4) Alle locaties liggen op rivierkleigronden: voedselrijk en vochtig tot nat.

Bron: <https://noord-brabant.maps.arcgis.com>

5) Geomorfologische kaart.

Zwart: afgegraven / dijklichamen

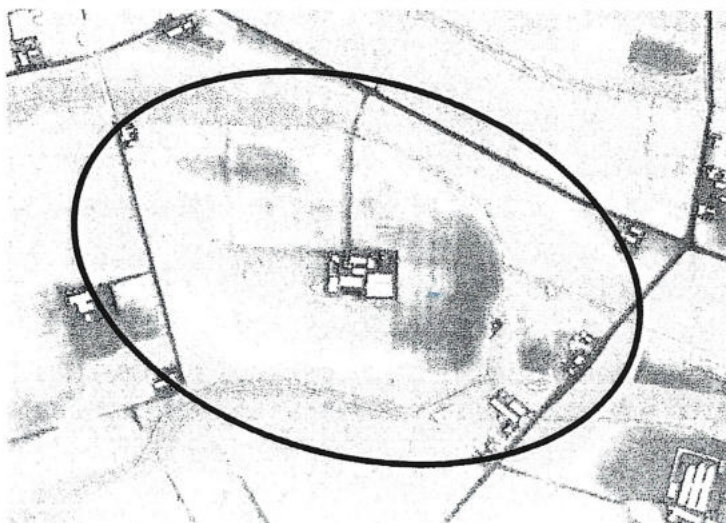
Lichtgroen (linksboven):

L41, terrasafzettingen-welvingen

Blauwgroen: R43, restgeul

Grasgroen: M42, terrasvlakte

Bron: <https://noord-brabant.maps.arcgis.com/>

6) De restgeulen 'stromen' om de hoger gelegen teraswelling en terrasrug heen. Bij de overgang van restgeul naar de hoger gelegen gronden zijn de aardkundige waarden (reliëf) het best zichtbaar.

In deze dynamische schaal is loopt de hoogte af volgens bruin – geel – groen – blauw.

Bron: <https://www.ahn.nl/>